

ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «АУДИТ» І КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ НЕ ОБЛІКОВИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Дослідження варіативної частини навчального плану студентів необлікових спеціальностей (міжнародна економіка, фінанси, економіка підприємства, комп'ютерні науки, менеджмент) вказує на досить строкатий набір запропонованих до вивчення дисциплін. Залишаючи осторонь мотивацію вибору студентами необлікових спеціальностей дисципліни «Аудит», доцільно розглянути можливості викладача аудиту щодо стимулювання подальшої зацікавленості студента в опануванні навчального матеріалу, нетипового за складом термінів, підходів, етичних критеріїв тощо.

По-перше, викладачу аудиту доцільно опанувати глосарій термінів, притаманний відповідній необліковій спеціальності. Такий глосарій досить легко опанувати переглянувши методичні матеріали, розташовані на сайті іншого факультету. Автор стверджує, що при такому ознайомленні можна не дотримуватись якоїсь спеціальної методики. Головне — заглибитись у незвичну (а може і в не зовсім зрозумілу) термінологію іншої (необлікової) спеціальності. На незрозумілих (або не зовсім зрозумілих) викладачу аудиту термінах можна побудувати проблемні (дискусійні) заняття.

По-друге, опанувавши термінологію іншої спеціальності, викладач аудиту може застосувати у своїх лекціях парадоксальні (нетипові) підходи до викладання дисципліни «Аудит». При цьому, недоцільно спеціально «знаходити» такі парадокси. Зазвичай вони (парадокси) органічно з'являються самі на перетині наук. Викладання, побудоване на парадоксах і навіть протиріччях, є більш цікавим і таким чином стимулює додатковий інтерес студента необлікової спеціальності до вивчення дисципліни «Аудит». Але такий підхід не повинен перетворити зміст дисципліни на інформацію, отриману зі сторінок «жовтої преси».

Третє, і останнє, підсилити ефект зацікавленості студентів необлікових спеціальностей можна скоригувавши навчальну програму на підсилення тем, знайомих слухачам за «своїми» знайомими дисциплінами.

Наприклад, викладаючи дисципліну «Аудит» студентам спеціальності «Міжнародна економіка» доцільно підсилити тему «Регулювання аудиторської діяльності» закордонним досвідом такого регулювання. Студенти спеціальності «Економіка підприємства» можуть побачити знайомі аспекти в темі «Планування аудиту», студенти спеціальності «Комп'ютерні науки» — в темі «Аудиторська вибірка» тощо.

Контроль знань студентів необлікових спеціальностей також може враховувати відповідну специфіку. Тобто, найпростіше це зробити шляхом підбору контрольних тестів і модульних завдань відповідної спрямованості.

Таким чином, на думку автора, можна додатково зацікавити студентів необлікових спеціальностей до зваженого і відповідального ставлення у вивченні дисципліни «Аудит».

*Кіндрацька Л.М., д.е.н., професор кафедри
обліку в кредитних і бюджетних установах і економічного аналізу*

ВЗАЄМОДІЯ ВИКЛАДАЧІВ І СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ЗНАННЄВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ

Трансформація навчального процесу вітчизняної вищої школи протягом останніх років відбувається практично на постійній основі. Може саме у цьому і полягає сутність його удосконалення. Втім жодні, навіть істотні зміни, не повинні спонукати викладача до визнання його спадаючої ролі у навчальному процесі, навіть радикально реформованому. І поки відбуваються змін, намагаючись відшукати прихований сенс того, що діється: навіщо все це потрібно.

Ось мої думки.

1. Усвідомлення необхідності постійно працювати в напрямі розширення і, що особливо важливо, оновлення власних знаннєвих компетенцій.

Немає сумнівів, що сучасні інформаційні ресурси містять новий компонент, який характеризується сильною проникаючою спроможністю і ще сильнішим іонізуючим впливом на рівень

знань. Без їх оновлення викладач не відповідатиме своєму прямому призначенню — навчати інших. Певна річ, розвиток знанневих компетенцій стає невід'ємною умовою авторитетності викладача у навчальному процесі. Якщо на це не зважати, то цілком холоднокривно винесемо собі вирок: нині, чи завтра безжалісно будемо викинуті за межі цього процесу. Безглуздо, бо за плечима захист кандидатських і докторських дисертацій, але реальність саме така. Нині неможливо зупинитися, не усвідомлюючи виняткової ролі власних знань і не працюючи над їх розширенням і поглибленням. Отож, працюємо, поглиблюємо, оновлюємо, передусім для власного самоствердження. Загалом це досить важка робота і важливо обрати власні варіанти її виконання.

Саме тут маю на увазі самостійну роботу викладача, напрями якої не передбачені жодною картою самостійної роботи. Втім, самостійна робота викладача (СРВ) — набагато відповідальніша, ніж самостійна робота студента (СРС). У процесі СРВ витримується теза: вчуся, щоб знати. Набуті знання потрібні мені як викладачу. Далі їх необхідно передати студенту і на додаток, з огляду на власну практику самонавчання, спонукати студента до його самостійної роботи.

Стисло свою самостійну роботу вбачаю у такому:

➤ постійний моніторинг змін до нормативно-інструктивних інструментів Національного банку України з питань обліку і звітності в банках (ключова сфера моїх інтересів — питання обліково-аналітичного забезпечення банківської діяльності). Втім, моніторинг — це тільки початок СР, далі кропітка праця щодо розуміння необхідності цих змін, засвоєння оновлених облікових методик, складання та розв'язок відповідних задач і вправ.

Урешт, тільки після цього можна йти в аудиторію. Наші незнання — неприпустимі, отож їх бути не може — і це цілком слушно;

➤ стажування безпосередньо під керівництвом провідних фахівців за напрямом закріпленої науки (дисципліни). Це окрема, досить складна проблема, що потребує вирішення на рівні керівництва університету. Нехай стажування буде і раз на п'ять років, але насправді з відривом від основної роботи і не коротше, ніж три місяці. Протягом цього часу можливо глибоко вникнути у практику, виконувати всі практичні процедури, відчуваючи себе справжнім бухгалтером-аналітиком. Результат стажування має узагальнюватися підготовленим навчально-методичним посібником з урахуванням набутих професійних компетенцій.

2. Партнерство викладачів і студентів у навчальному процесі. Якщо із першою складовою процесу все неприховано зрозуміло, то друга — має віддзеркалювати весь позитив знанневих компетенцій викладача. Має, але не віддзеркалює, а є витвором якихось невідомих мені як професору зовнішніх відцентрових сил навчального процесу. Приблизно 30 % студентів у групі повною мірою засвоїли матеріал і набули відповідних компетенцій. Десь біля 40 % працюють не на повну силу. Решта — не працюють, погано відвідують заняття, а на іспиті шпаргалка є рятівним кругом, наявність якого — можливість отримати позитивну оцінку. Ось це засмучує справжнього. Погодитись на це — означатиме велику прогалину у своїй роботі, безглузде знищення родючості навчальної ниви. Нам є за що картати себе, якщо на іспиті виставляємо незадовільні оцінки.

Справа не тільки у тому, щоб підвищити інтенсивність проведення занять, запроваджуючи інтерактивні методи навчання. Необхідно створити у студентській аудиторії ауру «святості» навчального процесу. Вона необхідна, оскільки існує з погляду діалектики. Саме у навчальному процесі проявляється діалектична єдність викладача і студента, але не як єдність протилежностей, а як основа формування знанневих компетенцій. Цього буде достатньо для подолання непорозуміння у співпраці викладачів студентів, і спрямування їх творчих сил на підвищення ефективності процесу навчання у нашому університеті.

*Кірданов М.Г., к.е.н., доцент,
кафедра обліку підприємницької діяльності*

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ НАУКОВОГО МИСЛЕННЯ І СКЛADOVA ПІДГОТОВКИ ДО НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Наука — це діяльність, спрямована, по-перше, на виробництво нових знань про природу і суспільство і на цій основі формулювання об'єктивних законів їх розвитку, по-друге, це діяльність з використання і впровадження здобутих нових знань у практику.

Наука як духовна і практична діяльність реалізується у формі наукової діяльності. Наукова діяльність — це творча діяльність у формі фундаментальних і прикладних наукових досліджень, спрямованих на одержання і використання нових знань.